

ANALIZA RYNKU TURYSTYCZNEGO TUNEZJI

AUTORKA: ADA RYBAK
GRUPA: HOT 2 / DZ
NR INDEKSU: 34741
ROK: 2010

Spis treści

Wstęp	4
Rozdział I – Tunezja – Podstawowe informacje	6
1. Wprowadzenie	6
1.1 Położenie	6
1.2 Klimat	7
1.3 Ludność	8
1.4 Ustrój polityczny	8
1.5 Gospodarka	9
2. Warunki rozwoju turystyki	10
2.1 Regiony koncentracji ruchu turystycznego	10
2.2 Atrakcje turystyczne	12
2.3 Dostępność komunikacyjna	17
Rozdział II – Rynek recepcji turystycznej	18
1. Rynek Tunezji jako część subregionu w międzynarodowym ruchu turystycznym	18
2. Liczba przyjazdów do Tunezji turystów zagranicznych	18
3. Kierunki z których przyjeżdżają turyści	20
4. Profile turystów	22
5. Odwiedzane regiony	23
6. Cele przyjazdów	24
7. Środki lokomocji	25
8. Długość pobytu	26
9. Miejsca zakwaterowania	27
10. Dochody z turystyki przyjazdowej	30

Rozdział III – Rynek emisji turystycznej	33
1. Turystyka zagraniczna Tunezyjczyków	33
2. Turystyka krajowa Tunezyjczyków	36
Rozdział IV – Znaczenie rynku turystycznego dla Polski	39
Zakończenie.....	46
Bibliografia.....	48
Spis rysunków	50
Spis tabel.....	51

Wstęp

Przedmiotem tej pracy jest analiza rynku turystycznego Tunezji. Moją inspiracją było przede wszystkim ogromne zainteresowanie, jakim cieszy się ten kraj od dłuższego czasu wśród zagranicznych turystów. Mimo, iż to afrykańskie państwo nie należy do bogatych, Tunezyjczycy potrafili stworzyć wspaniałą ofertę turystyczną i wypromować swoje walory za granicą. Imponująca jest również liczba bazy noclegowej umiejscowionej głównie wzdłuż wybrzeża. Morza Śródziemnego. Tunezja jest przygotowana na recepcję ogromnej ilości gości zza granicy, a w kraju ciągle powstają nowe hotele. Ta świetnie zorganizowana infrastruktura turystyczna oraz para-turystyczna oraz bogata oferta skłoniła mnie do przyjrzenia się z bliska rynkowi turystycznemu tego kraju. Inne państwa, w tym Polska, powinny się uczyć jak walczyć o turystów zza granic kraju. Analizie został także poddany rynek emisji turystycznej oraz jego związki z Polską. Podane zostały m.in. liczby mówiące o tym, ilu turystów z Tunezji wyjeżdża co roku za granicę, jakie destynacje wybierają oraz ilu z nich trafia w swoich podróżach do Polski.

Praca została podzielona na cztery rozdziały, te z kolei posiadają w większości rozwinięcie w postaci podrozdziałów dokładniej opisujących dane zjawiska. Rozdział I traktuje o podstawowych informacjach dotyczących kraju oraz tamtejszych warunków rozwoju turystyki. Przedstawione zostały informacje takie jak: położenie, ludność, gospodarka, ustrój polityczny, ale też regiony koncentracji ruchu turystycznego czy atrakcje turystyczne. Rozdział II dotyczy obszernego tematu jakim jest rynek recepcji turystycznej Tunezji. Z mojego punktu widzenia jest to rozdział najważniejszy w odniesieniu to tego kraju, dlatego też został ukazany w najbardziej obszernej formie. Wydaje mi się, że rynek turystyczny Tunezji przywodzi na myśl właśnie recepcję gości zza granicy. To ich przyjazdy ukształtowały ten rynek i mają ogromny wpływ na gospodarkę Tunezji, jako że bardzo wielu Tunezyjczyków zatrudnionych jest właśnie w tym sektorze. W tym rozdziale przedstawione zostaną roczne dochody z turystyki, które są ważną gałęzią budżetu całego państwa. W znacznie mniejszym stopniu znaczenie mają wyjazdy samych Tunezyjczyków za granicę oraz podróżujących po swoim kraju. To zagadnienie zostanie przedstawione w Rozdziale III. Tak naprawdę zarysuję jednak tylko sytuację, ponieważ brak jest bardziej wnikliwych badań na ten temat. Okazuje się jednak, iż nawet strona

internetowa Głównego Urzędu Statystycznego zawiera bardzo niewiele danych na ten temat. Prawie wszystkie badania tam przedstawione dotyczą przyjazdów obywateli innych krajów do Tunezji. Podobne niedogodności napotkałam tworząc Rozdział IV – znaczenie rynku turystycznego dla Polski. Ponieważ przyjazdy Tunezyjczyków do Polski należą do rzadkości, nie są prowadzone badania na ten temat. Zdołałam jedynie ustalić ilość przyjazdów mieszkańców Tunezji do Polski, pozostałe zaś analizy prowadzone były na podstawie danych dotyczących turystów przyjeżdżających do Polski z krajów zamorskich.

Źródła z jakich korzystałam przy tworzeniu tej pracy to przede wszystkim strony internetowe oraz przewodniki turystyczne. Korzystanie z Internetu było szczególnie pomocne przy wyszukiwaniu najnowszych badań dotyczących turystycznego rynku Tunezji. Bardzo praktyczne okazały się przede wszystkim strony internetowe Głównego Urzędu Statystycznego Tunezji (www.ins.nat.tn) oraz Polski (www.stat.gov.pl) gdzie znalazłam liczne dane statystyczne niezbędne do analizy. Z kolei przy pracy nad podstawowymi informacjami dotyczącymi Tunezji oraz warunków rozwoju turystyki, takimi jak: atrakcje turystyczne Tunezji, położenie, ludność, warunki klimatyczne, gospodarka czy regiony koncentracji ruchu turystycznego korzystałam głównie z przewodników turystycznych licznych wydawnictw, np. Wiedza i Życie, Berlitz, Carta Blanca, Pascal. Porównanie informacji z wielu przewodników dało mi szerszy obraz rynku turystycznego tego kraju.

Rozdział I – Tunezja – Podstawowe informacje

1. Wprowadzenie

Na początek pragnę przedstawić podstawowe informacje dotyczące kraju, jakim jest Tunezja. Poniżej przedstawiam informacje dotyczące położenia tego państwa na mapie świata, klimatu, struktury oraz ilości ludności, ustroju politycznego oraz gospodarki.

1.1 Położenie

Tunezja to państwo arabskie leżące nad Morzem Śródziemnym w północnej Afryce. Jest najmniejszym państwem na obszarze Maghrebu. Na zachodzie graniczy z Algierią, a na południowym wschodzie z Libią. Stolicą Tunezji jest Tunis, a inne duże miasta to np. Bizeta, Susa, Safakis, Arjana. Zajmuje połowę wielkości Polski, a dokładnie 163,6 tys. km². Na północy kraju dominuje pasmo gór Atlas, rozciągające się od zachodniego wybrzeża Maroka. Jest to też mocniej zalesiona część państwa. Im dalej na południe, tym więcej szottów, czyli słonych jezior leżących poniżej poziomu morza. Dalej na południe rozciąga się Sahara.¹

¹ www.tunisiaonline.com (ostatni odczyt: 21.04.2010r)

Rysunek nr 1: Tunezja

Źródło: www.etunezja.pl (ostatni odczyt 21.04.2010r)

1.2 Klimat

Na północy oraz wzdłuż wybrzeża Tunezji dominuje klimat śródziemnomorski charakteryzujący się suchymi o bardzo gorącymi latami oraz łagodnymi zimami. Na południu kraju panuje zaś klimat pustynny, gdzie latem najwyższe temperatury dochodzą do 50°C. Zimą również nie brakuje tam słońca, lecz nocą temperatura gwałtownie spada. Na północy i wybrzeżu latem zdarzają się temperatury powyżej 40°C, zaś w zimie temperatura oscyluje tam w granicach 15-20°C. W najchłodniejszych dniach roku w górach Krumirii spada śnieg.²

² www.tunezja.national-geographic.pl (ostatni odczyt: 21.04.2010r)

1.3 Ludność

Liczba ludności w Tunezji to prawie 10 milionów osób, z czego aż 62% mieszka w miastach, mimo wysiłków rządu mających na celu promocję wsi. Gęstość ludności wynosi 63.5 osób na km², a przyrost naturalny 1,15%. Średnia życia w Tunezji wynosi 77 lat dla kobiet oraz 72 lata dla mężczyzn. Tunezyjczycy to w 97% muzułmanie wyznania sunnickiego. W Tunisie i na Dżerbie mieszkają niewielkie społeczności żydowskie. Ważną grupą etniczną stanowią Berberowie (choć stanowią tylko 1% populacji) żyjący w małych skupiskach na południu Tunezji. Analfabetyzm sięga w tym kraju aż 29%, a mieszkańcy posługują się językiem arabskim, będącym jednocześnie językiem urzędowym oraz w mniejszym stopniu językiem handlowym, jakim jest francuski. W miejscowościach turystycznych bez problemu można porozumieć się także w języku angielskim.³

1.4 Ustrój polityczny

Republika Tunezji, zgodnie z konstytucją z roku 1959 (modyfikowaną w 1988) jest krajem o systemie prezydenckim z głową państwa wybieranym w wyborach powszechnych na 5-letnią kadencję (nie dłużej jednak niż na 3 kolejne kadencje). Obecnie funkcję tę piastuje prezydent Zin Al-Abidin Ben Ali. Parlament składa się z dwóch izb, zaś władzę wykonawczą sprawuje rząd z premierem na czele.⁴

³ Rudnicki B. „Podróże marzeń – Tunezja”, 2005, Gazeta Wyborcza (str. 310)

⁴ www.tunezja.org (ostatni odczyt: 21.04.2010r)

Rysunek nr 2: Flaga i godło Tunezji

Źródło: www.aleksander.pl (ostatni odczyt 21.04.2010r)

1.5 Gospodarka

Tunezja należy do krajów rozwijających się. Głównymi gałęziami gospodarki tego kraju są turystyka, rolnictwo, przemysł wydobywczy, naftowy a także odzieżowy. Lata 70. były okresem stałego wzrostu ekonomicznego, z powodu kwitnącej turystyki, rosnącego eksportu oraz produktu narodowego brutto. Po roku 1980 wydobywanie ropy zaczęło spadać i sytuacja stała się trudniejsza. W latach 90. wojna w Zatoce Perskiej spowodowała znaczący spadek eksportu i turystyki. Dzięki rozwojowi przemysłu gospodarka Tunezji podziwiała się co zaowocowało podpisaniem z Unią Europejską porozumienia o wolnym handlu. Najważniejszymi towarami eksportowymi Tunezji są: oliwa z oliwek, tekstylia, fosforyty i nawozy fosforowe, ropa naftowa i gaz ziemny. Mówi się, iż Tunezja może stać się jednym z największych importerów energii.⁵

⁵ Rudnicki B. „Podróże marzeń – Tunezja”, 2005, *Gazeta Wyborcza* (str. 310-311)

2. Warunki rozwoju turystyki

2.1 Regiony koncentracji ruchu turystycznego

Ruch turystyczny w Tunezji koncentruje się przede wszystkim na wybrzeżu Morza Śródziemnego, gdzie klimat jest łagodniejszy od środkowej części państwa. Turystów przyciągają piękne piaszczyste plaże oraz rozbudowana infrastruktura turystyczna przy linii brzegowej. Między północą a południem znajduje się sześć stref turystycznych, tj.

- **Wybrzeże Koralowe wraz z Bizertą** – rozciąga się na długości 110 km, od miasteczka Tabarka w północno – zachodniej części kraju aż do portu Bizerta na północno – wschodnim wybrzeżu. Rafy koralowe można znaleźć tylko w okolicach tych dwóch miast. Tabarka, dawne miasto fenickie, jest dziś małym portem rybackim słynącym z langust. Bizerta leży nad kanałem, którym przed stu laty połączono wysychające słone jezioro z morzem. Jego pozostałości obecnie można oglądać wokół przystani rybackiej, otoczonej starymi, bielonymi wapnem domami mediny. Ponad miastem wznosi się Fort Hiszpański, a ośmiokątny minaret Wielkiego Meczetu przypomina o władających tymi ziemiami Turkach.
- **Wybrzeże Kartaginy** – która została założona przez Fenicjan w IX w p.n.e. i szybko stała się bardzo ważnym ośrodkiem wymiany handlowej. Ten rejon przyciąga turystów głównie ze względu na swoją ciekawą historię. Kartagina to miasto rodzinne Hannibala oraz miejsce, gdzie rozegrał się tragiczny romans pochodzącej z Kartaginy Dydony oraz Rzymianina – Eneasza, opisany przez Wergiliusza w Eneidzie. Jest także uważana za jedno z najwspanialszych miast starożytnego świata
- **Nabeul – Hammamet** – to strefa zawarta pomiędzy tymi miastami. Hammamet był dawniej wioską rybacką. Po wojnie stał się popularny wśród turystów i w latach 60. XXw. rozpoczęto budowę hoteli. Bujna roślinność oraz brak wysokiej zabudowy powodują, iż w kurorcie nadal panuje spokojna atmosfera. Oprócz twierdzy i dobrze utrzymanej mediny wielką atrakcją jest Międzynarodowe Centrum Kultury.

Zaplecze Nabeul stanowi grupa dużych hoteli, a do miasta prowadzi specjalnie wybudowana Avenue Bourguiba. Plaże Nebeul nie mogą jednak równać się z tymi w Hammamecie.

- **Jaśmin – Hammamet** – to najnowsza strefa turystyczna rozciągająca się w południowej części Zatoki Hammamet, oddalona od historycznego centrum miasta o ok. 10 km. Wybrzeże pełne jest luksusowych hoteli, usytuowanych na obszarze 277 ha.
- **Sousse, Monastir i Mahdia** – większość turystów przyjeżdżających do Tunezji kieruje się w okolice Sousse i Monastiru. Baza turystyczna na tych terenach rozwinęła się w latach 60. XXw., kiedy Tunezja zaczęła konkurować z innymi rejonami basenu Morza Śródziemnego. Obecnie około 20-kilometrowy pas przybrzeżny zajmują hotele otoczone terenami rekreacyjnymi. Kilka kilometrów na północ od Sousse leży Port El-Kantaoui, kurort oferujący wszelkie możliwe atrakcje turystyczne. Mahdia położona jest ok. 50 km na południe od Sousse. Kurort porównywany jest z Hammametem, mający jednak większą ilość miejsc oraz przedmiotów historycznych.
- **Djerba – Zarzis** – potężny region położony na tunezyjskiej wyspie na Morzu Śródziemnym w zatoce Mała Syrta. Wyspa jest połączona z kontynentem groblą od czasów rzymskich. W Zarzis znajduje się międzynarodowe lotnisko, więc na wyspę można dotrzeć bezpośrednio drogą lotniczą. Region ten posiada interesującą architekturę, łączącą wpływy arabskie oraz żydowskie. Do dziś jest żydowską enklawą, z diasporą liczącą 700 osób.

W ostatnim okresie władze Tunezji postawiły na rozwój turystyczny wnętrza kraju. W związku z tym rozwijana jest sieć połączeń wewnętrznych. Władze dopłacają przewoźnikom lotniczym około 10 mln euro rocznie do utrzymania połączeń z miejscowościami w głębi kraju. W ten sposób, pomimo zmian sezonowego obłożenia, utrzymywane są stosunkowo niskie ceny biletów. Za nowy region turystyczny niektórzy

uważają też Północny Tunis, gdzie liczba łóżek przekroczyła 19 tysięcy, z przewagą luksusowych miejsc hotelowych.⁶

2.2 Atrakcje turystyczne

Rysunek nr 3: Kartagina

Źródło: zbiory własne

- **Kartagina.** Mimo iż zabytki tego miasta są szczątkowe oraz rozsypane na sporym obszarze, miasto to zostało umieszczone na Liście Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO. Bogata historia tego miejsca sprawia, iż nie da się go ominąć odwiedzając Tunezję. Miejsca szczególnie warte odwiedzenia to Państwowe Muzeum Kartaginy i wykopaliska na wzgórzu Byrsa, termy Antoniusza, tofet i porty punickie, rzymski teatr, amfiteatr oraz wille.
- **Tunis** jest największym ośrodkiem gospodarczym oraz kulturalnym w Tunezji. Będąc w stolicy Tunezji warto odwiedzić medinę, stanowiącą zabudowę starego miasta wraz z meczetami, mauzoleum Sidi Ben Arus czy kazzę. Punktem obowiązkowym dla każdego turysty jest także słynne muzeum Bardo

⁶ Rudnicki B. „Podróże marzeń – Tunezja”, 2005, Gazeta Wyborcza (str. 313)

z kolekcją rzymskich mozaik. Ciekawym punktem jest także rzymskokatolicka katedra św. Wincentego z 1882 z pięknymi freskami i zabytkowymi organami. Jest to zabytek unikatowy z kraju zdominowanym przez Islam.

- **Płaskowyż Jugurty** jest malowniczym wzniesieniem o płaskim wierzchołku o wysokości 1271m. Leży w pobliżu granicy z Algierią, a jego nazwa wywodzi się od imienia króla Numidów Jugurty, który podczas kampanii przeciwko Rzymianom w II w. p.n.e. założył na płaskowyżu bazę. Strome ściany wzniesienia tworzą naturalną fortecę, a jedyna droga na szczyt prowadzi przez kręte schody. Nieprawdopodobnie piękny widok z góry rekompensuje jednak żmudną wspinaczkę
- **Sidi Bu Said** stanowi często metę wycieczki po Kartaginie. Ta malownicza wioska położona na klifie nad Zatoką Tuniską została założona w XV w. przez hiszpańskich Maurów. Zachwyca wąskimi uliczkami, bielonymi domkami z niebieskimi okiennicami i drzwiami.
- **Dugga** to obszar o wyjątkowym nagromadzeniu dobrze zachowanych starożytnych ruin rzymskich. Cały ich kompleks zajmuje aż 65 hektarów. Najbardziej wartościowe dla odwiedzających są Kapitol, mauzoleum Atebana oraz łuk triumfalny Septymiusza Sewera. W przeszłości Dugga była jednym z najwspanialszych miast w Tunezji.
- **Amfiteatr El-Dżem** z 230r. jest z pewnością punktem obowiązkowym w trakcie wycieczki do Tunezji. Ten jeden z najbardziej imponujących zabytków w tym państwie został wniesiony w połowie drogi między Sousse a Safakisem przez Rzymian. Koloseum to było trzecią co do wielkości budowlą tego typu w rzymskim imperium. Wymiary Koloseum to 138 m długości i 114 m szerokości, a trzy rzędy siedzeń sięgających do wysokości 30 m mogły pomieścić aż 30 tysięcy osób. Budowla oprócz walk gladiatorów była wielokrotnie wykorzystywana do celów obronnych.

Rysunek nr 4: El-Dżem

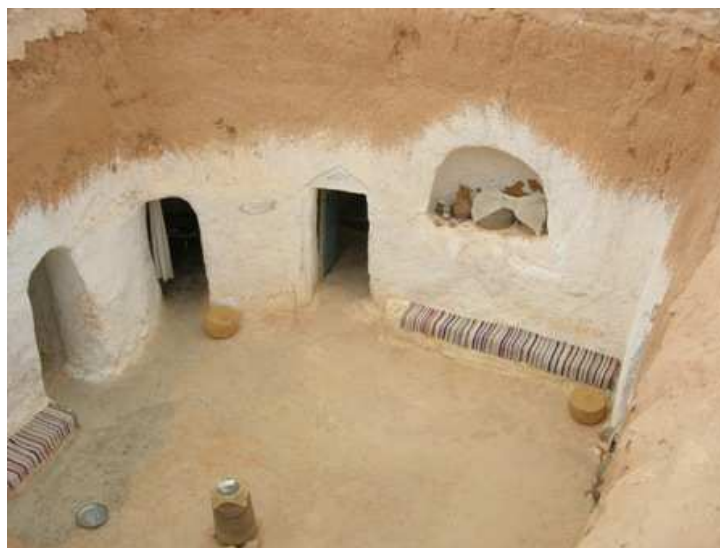
Źródło: zbiory własne

- **Sousse** to miasto o pięknych plażach i bogatej historii a jednocześnie stanowi idealną bazę wypadową dla turystów zamierzających zwiedzić Sahel. Sousse na przestrzeni 2,8 tys. lat swoich dziejów przynajmniej pięć razy była przesiedlana i otrzymywała nową nazwę. Już ponad 100 lat przed powstaniem Kartaginy kwitło tu centrum handlowe. Warto zwiedzić tu świetnie zachowaną Medynę oraz Ribat, Wielki Meczet, Sidi Ameur, wieżę Khalew, Dom Tragicznego Poety, Katakumby Dobrego Pasterza.
- **Park Narodowy Bou-Hedma** położony jest 85 km od Gafsy, a jego zadaniem jest przywrócenie bądź rozmnożenie zagrożonych wyginięciem zwierząt i roślin. Głównie program ten jest nastawiony na strusia, muflona oraz jelenia.
- **Park Narodowy Ichkeul** jest najważniejszym rezerwatem dzikiej zwierzyny i ptaków w Afryce Północnej. Leży nad jeziorem Ichkeul, u podnóża góry Džebel Ichkeul. Stanowi schronienie dla wielu gatunków, m.in.: dzików, szakali, bawołów, ryb, ptaków. W tym parku narodowym zimuje około 150 000 ptaków wodnych które przylatują tu z Europy.
- **Safakis** to drugie co do wielkości miasto Tunezji z 340 000 mieszkańców. Najważniejszymi zabytkami tego miejsca jest wspaniale zachowana i w

dalszym ciągu zamieszкана medyna, uniwersytet założony w 1986, mury obronne z bramami oraz meczet.

- **Kairuan** jest jednym z siedmiu świętych miejsc Islamu, a zarazem jest najbardziej konserwatywnym miastem w całej Tunezji, gdzie nawet turyści są traktowani z lekkim dystansem i konsternacją. To właśnie to miasto było pierwszym w Maghrebie, gdzie na dobre zagościł islam. Meczet w Kairuanie jest najstarszym w kraju. Warto zwrócić uwagę także na piękną białą – niebieską medynę
- **Sahara** jest największą gorącą pustynią na Ziemi, zajmującą aż 9 064 300 km². Rozciąga się na długości 5700 km od Morza Czerwonego na wschodzie aż po Ocean Atlantycki na zachodzie. Pustynia ta leży na terytorium aż 11 państw, w tym: Maroka, Algierii, Tunezji, Libii, Egiptu, Sahary Zachodniej, Mauretanii, Mali, Nigru, Czadu oraz Sudanu. Pustynia sprawia wrażenie opustoszałej, jednak nawet w tak nieprzyjaznych warunkach żyją różne gatunki flory i fauny. Zwierzęta jakie można spotkać na Saharze to skoczki pustynne, dromadery, warany pustynne, skorpiony, gazyle i wiele innych.
- **Dżerba** to piękna tunezyjska wyspa. Najważniejszym miasteczkiem Dżerby jest Haumat as-Suk, gdzie zwiedzić można imponujący fort z XIII-XIV w. oraz typowy arabski suk. Mówi się, że Dżerba była ulubioną wyspą Odyseusza.
- **Matmata** swoim księżycowym krajobrazem przyciąga turystów jak żadne inne miejsce. W miejscowości są wydrążone w ziemi i skałach domostwa, udostępnione do zwiedzania turystom. Warto zobaczyć kilkunastokondygnacyjne spichlerze, tzw. ghorfas. W Muzeu Berberów, nad którym sprawują pieczę miejscowe kobiety można obejrzeć ekspozycję poświęconą technikom wyrobu dywanów oraz prezentującą tradycyjne miejscowe klucze, często dochodzące nawet do 30 cm długości.

Rysunek nr 5: Matmata, dom Berberów

Źródło: zbiory własne

Miejsca wpisane do listy Światowego Dziedzictwa UNESCO:

- Pozostałości miasta punickiego i rzymskiego w Kartaginie - od 1979
- Medyna w Tunisie ze starą zabudową mieszkalną, handlową oraz licznymi meczetami i pałacami - od 1984
- Medyna w Susie. Zespół zabytkowy (resztki budowli fenickich, rzymskich, bizantyjskich oraz budowle islamu) - od 1988
- Medyna w Kairuanie, zabytki islamu - od 9 grudnia 1988
- Amfiteatr w El-Dżem - od 1979
- Ruiny punickie i rzymskie w Kartaginie - od 1985
- Ruiny rzymskiego miasta Dugga - od 1997
- Park Narodowy Aszkal (Ichkeul) - od 1980⁷

⁷ www.skarby-swiata.pl (ostatni odczyt: 21.04.2010r)

2.3 Dostępność komunikacyjna

Głównym i najszybszym środkiem transportu międzynarodowego w Tunezji jest transport lotniczy. Kraj ten dysponuje kilkoma portami lotniczymi, w tym w miastach: Tunis, Safakis, Monastyr, Tauzar, Tabarka, Dżerba. Linie lotnicze obsługujące międzynarodowe loty do Tunezji to na przykład: Tunisair, Karthago Airlines, Tuniter. Ponadto kraj ten posiada stałe połączenia promowe z Marsylią, Neapolem, Soleremo, Malcią i dysponuje portami w miastach takich jak: Tunis, Bizerta, Radis, Susa, Safakis, Kabis. Na miejscu można poruszać się wynajętym samochodem, transportem miejskim czy też niedrogimi taksówkami. Długość dróg samochodowych to ok. 29 tys. km. Z kolei długość linii kolejowych to tylko 2260 km, ale oprócz krajowych istnieją połączenia z Marokiem oraz z Algierią.

Rozdział II – Rynek recepcji turystycznej

1. Rynek Tunezji jako część subregionu w międzynarodowym ruchu turystycznym

Tunezja została przez UNWTO umieszczona w regionie Afryki, a dokładnie w subregionie północnym. Pozostałe kraje, które zostały przydzielone do tego subregionu to Algieria, Maroko, Sudan.⁸

Poniżej przytaczam składowe regionu Afryki według regionalizacji międzynarodowego ruchu turystycznego UNWTO:

- subregion wschodni
- subregion środkowy
- subregion północny
- subregion południowy
- subregion zachodni

2. Liczba przyjazdów do Tunezji turystów zagranicznych

Na kolejnych stronach przedstawiam tabele z danymi oraz ich analizę, traktujące o ilości przyjazdów do Tunezji gości zza granicy oraz pozycji Tunezji w świecie jeśli chodzi o recepcję ruchu turystycznego.

⁸ www.unwto.org (ostatni odczyt: 21.04.2010r)

Tabela nr 1: Kraje świata przyjmujące najwięcej turystów zagranicznych w latach 2007 – 2009 (w milionach)

Kraj	Liczba przyjazdów (mln)				Zmiany (%)		Zmiany (%) w 2009 r.				
	źródła danych	2007	2008	2009	08/07	09/08	źródła danych	09/08*	I kw09	II kw09	III kw09
Świat ogółem		901	920	880	2,0	4,3		-4,3	-10,4	-6,9	-2,3
1. Francja	TF	80,8	78,4	.	.3	.	TCE	-7,8	-19,6	-10,8	-1,9
2. Stany Zjednoczone	TF	56,0	58,0	.	3,6	.	TF(1)	-7,0	-14,3	-6,6	-3,9
3. Hiszpania	TF	58,7	57,2	52,2	.2,5	.8,7	TF	-8,7	-16,2	-8,2	-7,8
4. Chiny	TF	54,7	53,0	50,5	.3,1	.4,8	TF	-4,8	-11,3	-5,1	-0,1
5. Włochy	TF	43,7	42,7	.	.2,1	.	TF	0,4	-5,4	-3,4	5,8
19. Polska	TF	15,0	13,0	.	.13,5	.	TF	-10,6	-18,6	-12,7	-2,7
34. Tunezja	TF	6,8	7,0	.	4,2	.	TF	-2,6	-0,9	1,3	-4,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie: www.intur.com (ostatni odczyt 20.04. 2010r)

Tabela nr 1 przedstawia państwa świata, które przyjmują największą liczbę turystów na świecie. Tunezja została przedstawiona w zestawieniu z krajami z pierwszej piątki, czyli Francją, USA, Hiszpanią, Chinami oraz Włochami. Dla porównania, w tabeli została także umieszczona Polska, plasująca się na 19. pozycji. Tunezja zajęła 34. miejsce, przyjmując w przybliżeniu o połowę mniej turystów rocznie niż Polska. Dane pokazują również liczbę przyjazdów do różnych krajów w skali światowej, która w 2007r wyniosła 901mln, a w 2008r aż 920mln turystów. Można łatwo obliczyć, iż Tunezja przyjęła 0.75% wszystkich turystów w 2007r, a rok później była to wartość 0.76%.

Tabela nr 2: Odwiedziny gości zza granicy miesięcznie w latach 2006 – 2010 (w tysiącach)

	2006	2007	2008	2009	2010
January	287.9	307.5	308.6	314.5	333.1
February	301.0	314.4	336.9	344.1	324.6
March	387.1	414.7	455.7	432.9	440.9
April	565.8	552.3	516.7	562.3	
May	540.3	542.2	601.6	594.2	
June	636.5	670.1	732.8	718.5	
July	866.2	910.1	958.3	985.6	
August	1025.1	1056.3	1094.4	938.2	
September	714.5	706.1	634.7	631.8	
October	578.0	605.5	649.5	612.4	
November	333.0	348.6	376.6	360.4	
December	314.0	333.4	384.0	406.5	
TOTAL	6549.4	6761.2	7049.8	6901.4	1098.6

Źródło: www.ins.nat.tn (ostatni odczyt 21.04.2010r)

Według danych pochodzących z Narodowego Instytutu Statystycznego Tunezji liczba turystów odwiedzających rocznie ten kraj od kilku lat utrzymuje się na poziomie ok. 6500000 – 7000000 osób. Przytoczone dane w tabeli nr 2 pokazują, że każdego roku liczba odwiedzających Tunezję nieznacznie rośnie, chociaż ich liczba w roku 2009 była nieco niższa niż w roku 2008. Mogło to być spowodowane międzynarodowym kryzysem finansowym, turystyka bowiem jest bardzo czuła pod względem nie tylko sytuacji na rynku ale też nastrojów społecznych. W ciągu trzech minionych miesięcy 2010 roku możemy jednak zaobserwować, iż ta tendencja minęła, ponieważ w okresie od stycznia do marca 2010 roku liczba turystów była zbliżona do tej z roku 2008. Zgodnie z tabelą danych największa liczba osób odwiedza Tunezję w sierpniu. W tym miesiącu liczba turystów prawie zawsze przekracza milion. Tak było w latach 2006 – 2008. W roku 2009 najwięcej przyjazdów zanotowano w lipcu, o 50000 osób więcej niż w sierpniu. Miesiącem w którym w ciągu kilku ostatnich lat odnotowano najmniejszą ilość odwiedzin jest styczeń. Zapewne związane jest to z faktem, iż większość turystów przyjeżdża do Tunezji dla jej wspaniałego słońca i ciepłego morza, styczeń jest zaś najchłodniejszym miesiącem, gdzie temperatury oscylują w granicy 15°C.

3. Kierunki z których przyjeżdżają turyści

Dane które można znaleźć na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego Tunezji mówią między innymi o tym, jakiej narodowości turyści głównie odwiedzają Tunezję. W tabeli która została przedstawiona na następnej stronie umieszczone zostały informacje o turystach różnych narodowości, którzy w latach 2004 – 2008 wykupili daną liczbę dób noclegowych w tym kraju. Są to najnowsze dane, jakie można znaleźć na stronie internetowej podanej wyżej instytucji. Można jednak podejrzewać, iż dane z roku 2009 byłyby podobne, gdyż od kilku lat utrzymuje się jednakowa tendencja, która została bliżej przedstawiona w analizie tabeli.

Tabela nr 3: Ilość dób hotelowych wykupionych ze względu na narodowość w latach 2004 – 2008 (w tysiącach)

Year	2004	2005	2006	2007	2008
I- NON-RESIDENTS' NIGHTS	30664.5	33587.2	34086.1	34545.7	35048.7
Algerians	564.5	630.7	707.8	757.7	758.5
Germans	6535.4	6641.4	6372.5	6015.2	6099.2
Austrians	544.3	515.6	572.5	521.2	358.4
Belgians	1395.5	1492.8	1696.5	1724.3	1624.7
British	2963.8	3234.2	3274.4	2970.5	2528.9
French	6835.4	7798.9	8196.6	8556.6	9158.4
Dutch	364.5	443.9	527.9	572.6	646.2
Italians	3251.1	3393.6	3199.8	3013.2	3010.0
Libyans	247.2	242.8	268.7	286.0	340.0
Moroccans	54.1	44.5	46.0	40.8	46.7
Middle-easterners	138.0	148.9	147.6	159.6	171.6
Swiss	739.6	605.2	656.4	668.4	643.9
U.S.A	47.4	54.4	62.0	83.8	101.9
Scandinavians	646.0	904.5	669.3	768.1	833.6
Other nationalities	6337.7	7435.8	6688.1	8407.7	8726.7
II- RESIDENTS' NIGHTS	2822.3	2722.6	2754.0	2815.0	3063.7
Tunisians	2778.0	2684.2	2719.2	2784.7	3009.2
Foreigners	44.3	38.4	34.8	30.3	54.5
Total (I+II)	33486.8	36309.8	36840.1	37360.7	38112.3

Źródło: www.ins.nat.tn (ostatni odczyt 21.04.2010r)

Dane z tabeli nr 3 ukazują narodowości, które najczęściej odwiedzały Tunezję w przekroju przez lata 2004 – 2008. Dane zostały otrzymane na podstawie zliczenia dób hotelowych wykupionych przez tych turystów. Wyraźnie widać dominację Francuzów oraz Niemców. Liczba wykupionych noclegów przez Francuzów stale rosła w przedstawionych latach, odpowiednio od 6.8mln do 9.2mln osób od roku 2004 do 2008. Średnio procent turystów z Francji w ostatnich latach wyniósł aż 22% wszystkich odwiedzających. Liczba Niemców spadała przez te lata od 6.5mln w roku 2004 do 6.1mln. Kolejnymi narodowościami odwiedzającymi licznie Tunezję to Włosi i Brytyjczycy ale też Belgowie. Polacy znajdują się poza pierwszą piętnastką i dlatego nie zostali ujęci w tabeli. Analizując dane, można wysnuć wniosek, iż większość turystów przyjeżdża do Tunezji bądź z Europy, bądź z pobliskich krajów, takich jak Algieria, Libia czy Maroko.

4. Profile turystów

Jeśli chodzi o profile turystów przyjeżdżających do Tunezji analiza bazuje na danych z roku 2008 dotyczących ilości osób pojawiających się w tunezyjskich hotelach w różnych miesiącach w ciągu roku.

Tabela nr 4: Doby hotelowe miesięcznie (w tysiącach) w roku 2008

2008												
January	February	March	April	May	June	July	August	September	October	November	December	TOTAL
1035	1180	1717	2165	3072	4126	5387	5959	4456	3445	1461	932	34942.

Źródło: www.ins.nat.tn (ostatni odczyt 21.04.2010r)

Tabela nr 4 interpretowana pod względem miesięcy, w jakich przyjeżdżają do Tunezji turyści wyraźnie wskazuje tendencję zwykłą w miesiącach letnich, zwłaszcza w lipcu i sierpniu, natomiast tendencja spadkowa jest do zaobserwowania szczególnie w grudniu i styczniu. Liczba turystów przyjeżdżających do tego kraju w lecie jest w przybliżeniu pięciokrotnie większa niż w miesiącach zimowych. Można więc wysnuć wniosek, iż przeważająca większość turystów odwiedzająca Tunezję to osoby szukające wypoczynku i relaksu na plaży, przyjeżdżają bowiem głównie w miesiącach, w których temperatura powietrza ale i morza jest najwyższa. Turystyka kulturowa czy konferencyjna dostępna jest cały rok, można więc przypuszczać że to nie ona jest głównym celem podróży do Tunezji.

5. Odwiedzane regiony

Poniżej dane dotyczące regionów Tunezji oraz liczby turystów, która odwiedzała je w ostatnich latach.

Tabela nr 5: Ilość noclegów wykupionych przez turystów w zależności od regionu (w tysiącach) w latach 2004 - 2008

Year	2004	2005	2006	2007	2008
Tunis-Zaghuan	1734.0	1973.2	1853.8	1889.0	2081.2
Nabeul-Hammamet	5416.0	6082.5	6169.7	5993.4	5961.5
Sousse-Kairouan	6876.9	7407.7	7492.6	7769.8	7435.5
Yasmine Hammamet	2155.7	2490.9	2792.2	2779.9	2737.5
Monastir-Skaness	3645.2	3893.3	3825.1	3920.1	3965.4
Mahdia - Sfax	1544.8	1708.2	1785.8	1900.1	2014.0
Jerba-Zarzis-Gabès	7965.9	8592.0	8742.1	8862.8	9347.1
Gafsa-Tozeur	883.7	974.2	913.9	904.1	909.5
Sbeitla -Kassrine	9.5	7.6	12.5	26.1	21.8
Bizerte-Bèja	132.0	132.7	144.9	154.5	158.4
Tabarka-Ain Draham	300.7	324.7	353.5	345.5	416.8
Total	30664.5	33587.2	34086.1	34545.7	35048.7

Źródło: www.ins.nat.tn (ostatni odczyt 21.04.2010r)

Według danych z Narodowego Instytutu Statystycznego Tunezji regionem najliczniej odwiedzanym przez turystów jest Jerba-Zarzis-Gabès i ta tendencja utrzymywała się przez wszystkie 4 lata ukazane w tabeli. W roku 2008 liczba noclegów wykupionych w tym rejonie osiągnęła najwyższy dotąd pułap 9347100, co stanowi aż 27% wszystkich noclegów udzielonych w tym roku w Tunezji. Na drugim miejscu plasuje się region Sousse-Kairouan z 7435500 noclegami w roku 2008 (21%) i na trzecim Nabeul-Hammamet (17%). Okazuje się więc, iż turyści wybierają zwłaszcza rejony o bardzo dobrze rozbudowanej infrastrukturze turystycznej i z dużą ilością luksusowych hoteli. Można też spróbować wysnuć przypuszczenie, iż większość osób podróżuje za pośrednictwem biur podróży, ponieważ to właśnie w te najbardziej uczęszczane regiony biura kierują swoją ofertę.

6. Cele przyjazdów

- Turystyka wypoczynkowa
- Poznanie kultury Tunezji
- Turystyka saharyjska na południu kraju
- Turystyka golfowa
- Kongresy i konferencje
- Zdrowie i turystyka medyczna, gdyż Tunezja jest drugim na Świecie po Francji centrum thalassoterapii z 41 ośrodkami. Rocznie przyjmują one ok. 300 000 klientów
- Turystyka żeglarska⁹

Turyści przyjeżdżający do Tunezji oczekują w większości wypoczynku i taki jest najczęściej wskazywany cel przyjazdów. Plaże i luksusowe hotele idealnie się do tego nadają. Ogromnym plusem tego kraju jest także fakt, iż mimo że od kilku lat Tunezja przeżywa najazd turystów zza granicy ciągle utrzymuje stosunkowo niski poziom cen. To zachęca wielu turystów z mniej zasobnym portfelem, których nie stać na wyjazd do zachodniej Europy, np. do Hiszpanii czy Portugalii. Władze Tunezji coraz większy nacisk kładą również na rozwój turystyki biznesowej, kongresowej i konferencyjnej, a w kraju powstają coraz to nowsze kompleksy do tego przystosowane. Jak wiadomo, turystyka biznesowa jest najbardziej dochodową formą turystyki, więc działania te mają na celu napływ dewiz do ubogiego ciągle jeszcze kraju. Prężnie rozwijającą się, nową gałęzią działalności turystycznej są centra SPA, również przeznaczone dla bogatszej warstwy społecznej. Tunezja nadała więc za światowymi trendami oferując takie usługi, ponieważ szeroko rozumiane usługi SPA cieszą się coraz większym zainteresowaniem wśród turystów, oczekujących coraz więcej od rynku hotelarskiego.¹⁰

⁹ www.globtroter.info (ostatni odczyt: 21.04.2010r)

¹⁰ www.tourism-promotion.net (ostatni odczyt: 21.04.2010r)

7. Środki lokomocji

Poniżej przedstawione są środki transportu najbardziej popularne i najczęściej używane w Tunezji w latach 2002 – 2003.

Tabela nr 6: Transport w Tunezji

TRANSPORT AND COMMUNICATIONS			(Source INS)	
		Unit	2002	2003
	Registration of motor vehicles	Numb	48382	47593
	Private and commercial cars	Numb	31177	24856
	Trucks	Numb	13091	14635
Rail Transport				
	Passengers	10 ⁶	36.6	35.7
	freight Tonnage	10 ⁶ T	11.9	11.6
Air Transport				
	Number of flights	1000	82.7	81.3
	Passengers	1000	8078.5	7911.0
	Freight Tonnage	1000T	21.8	20.6
Maritime Transport				
	Vessels (entered and cleared)	1000	13.9	13.3
	Passengers	1000	1012.9	1241.1
	Marchandise	1000T	22017	20602

Źródło: www.tunisie-statistiques.tn (ostatni odczyt 21.04.2010r)

Tabela nr 6 pokazuje różnorodne środki lokomocji oraz ich wykorzystanie w latach 2002 i 2003. Można zauważyć jak wielką rolę w komunikacji odgrywa lotnictwo. W roku 2002 obsłużono 8078500 pasażerów, rok później było ich 7911000. Większość turystów dostaje się zatem do Tunezji drogą powietrzną. Kraj ten posiada kilka własnych linii lotniczych. Nie bez znaczenia jest też transport morski. W roku 2002 statki i promy obsłużyły 1012900 pasażerów, a rok później aż 1241100. Są to jednak zarówno osoby, które w ten sposób dostały się do Tunezji z Europejskiego wybrzeża Morza Śródziemnego jak i te odbywające lokalne rejsy będąc już na miejscu.

8. Długość pobytu

Dane dotyczące średniej długości pobytu turystów w Tunezji pochodzą ze strony internetowej Głównego Urzędu Statystycznego Tunezji, a ich analiza została przedstawiona poniżej tabeli.

Tabela nr 7: Średnia długość pobytu (w dniach)

Year	Value
2008	5.0
2007	5.1
2006	5.2
2005	5.3
2004	5.1

Źródło: www.ins.nat.tn (ostatni odczyt 22.04.2010r)

Odczytując dane zawarte w tabeli nr 7 można zauważyć, iż średnia liczba dni spędzanych przez turystów w Tunezji poza niewielkimi wahaniami jest względnie stała i wynosi średnio 5.14 dnia w latach 2004 – 2008. Najdłuższy okres pobytu zanotowano w 2005 roku i wynosił on 5.3 dnia, a najkrótszy, 5.0 w 2008 roku.

9. Miejsca zakwaterowania

Baza noclegowa jest czynnikiem bardzo ważnym jeśli chodzi o recepcję turystów, nie tylko zagranicznych. Obserwacja oraz badania związane z miejscami noclegowymi daje bardzo wymierne, konkretne dane dotyczące ruchu turystycznego. Badania ankietowe mogą nie pokazywać całej prawdy dotyczącej jakiegoś zjawiska, ponieważ ankietowani z różnych powodów mogą nie chcieć udzielić prawidłowej informacji. Tak może być np. w przypadku pytania o cel podróży. Inaczej jest z analizą miejsc zakwaterowania. Dane uzyskane bezpośrednio od hotelarzy są bardziej adekwatne do prawdy i bardzo cenne. Z tego też względu baza noclegowa została zanalizowana na podstawie różnorodnych danych i po wieloma kątami. I tak np. pod względem średniego obłożenia łóżek hotelowych, pod względem pojemności hotelowej ze względu na kategorię, ilości noclegów udzielonych ze względu na kategorię, pojemność hotelową w zależności od regionu. Tylko takie ujęcie tematu może dać pełen obraz tego, jak kształtuje się turystyka przyjazdowa do danego kraju.

Tabela nr 8: Średnie obłożenie bazy noclegowej(w procentach)

Year	Value
2008	52.7
2007	51.7
2006	51.5
2005	51.5
2004	48.7

Źródło: www.ins.nat.tn (ostatni odczyt 22.04.2010r)

Według powyższych danych, średnie obłożenie bazy noclegowej w latach 2004 – 2008 wyniosło 51.22%. Można zauważyć tendencję zwyżkową, ponieważ z każdym rokiem procent wykorzystania bazy był większy lub równy w stosunku do roku poprzedniego. I tak w 2004 obłożenie było równe 48.7%, a już w roku 2008 wyniosło aż 52.7. Wzrost wartości tego wskaźnika wyniósł przez 5 lat 4%. Może to oznaczać zarówno zwiększenie się liczby turystów w tym okresie, ale też zmniejszenie się liczby nowo otwieranych obiektów bazy noclegowej w kraju.

**Tabela nr 9: Pojemność hotelowa w zależności od kategorii w latach 2004 – 2008
(w tysiącach łóżek)**

Year	2004	2005	2006	2007	2008
5 stars	25.7	28.1	29.2	29.4	29.4
4 stars	74.8	76.1	79.0	82.7	80.9
3 stars	78.1	77.1	77.1	78.7	83.4
2 stars	21.8	22.5	20.6	21.2	21.2
1 star	3.0	2.9	3.0	2.9	2.9
Total classified	203.4	206.7	208.9	214.9	217.8
Holiday villages	10.1	10.1	10.1	9.4	9.3
Family pensions	1.4	1.6	1.6	1.8	2.0
Unclassified	11.2	11.4	11.2	9.6	9.4
TOTAL	226.2	229.8	231.8	235.7	238.5

Źródło: www.ins.nat.tn (ostatni odczyt 22.04.2010r)

Pojemność hotelowa zwiększyła się od roku 2004 do 2008 o 12300 miejsc dając w 2008 roku sumę 238500 miejsc noclegowych zarówno w hotelach jak i w wioskach wakacyjnych, pensjonatach oraz innych obiektach świadczących usługi hotelarskie. Wśród różnego rodzaju obiektów prym pod względem pojemności wiodą hotele trzy- i czterogwiazdkowe. Liczba łóżek w hotelach trzygwiazdkowych zwiększyła się przez podane lata z 78100 do 83400, a w hotelach czterogwiazdkowych z 74800 do 80900. Trzecie miejsce zajmują luksusowe hotele pięciogwiazdkowe, w których łóżek przybyło z 25700 w roku 2004 do 29400 w roku 2008. Ciekawym zjawiskiem jest, iż w hotelach dwu- i jednogwiazdkowych, cieszących się najmniejszym powodzeniem wśród obiektów klasyfikowanych liczba łóżek spadła przez te 4 lata odpowiednio o 6000 w hotelach dwugwiazdkowych i 1000 w hotelach jednogwiazdkowych. Wyraźne zaznacza się więc tendencja do rezygnacji z hoteli niższych kategorii lub podwyższania ich standardu na rzecz hoteli trzy-, cztero- i pięciogwiazdkowych. Obiekty niesklasyfikowane takie jak wioski wakacyjne, pensjonaty rodzinne itp. również dysponują z roku na rok coraz mniejszą ilością miejsc. W sumie w roku 2004 było w nich 11200 miejsc noclegowych, a już w 2008 roku tylko 9400. Można więc wysnuć wniosek, że prawdopodobnie część z tych obiektów została przez badane 4 lata zamknięta bądź ich działalność została ograniczona ze względu na słabnące zainteresowanie.

Tabela nr 10: Ilość noclegów udzielonych turystom w zależności od kategorii w latach 2004 – 2008 (w tysiącach)

Year	2004	2005	2006	2007	2008
5 stars	3945.2	4568.9	5198.4	4897.8	4881.1
4 stars	12155	13610.8	15365.9	15155.5	15113.5
3 stars	11142	11805.1	11952.3	10981.5	11511.9
2 stars	1899.9	2231.4	2422.9	2064.8	2190.7
1 star	116.9	137.2	214.2	102.7	116.7
Total classified	29258	32353.4	35153.7	33202.4	33813.9
Holiday villages	774.9	711.0	829.1	848.9	740.7
Family pensions	-	-	-	-	-
Unclassified	631.3	522.8	486.6	494.5	494.1
TOTAL	30664.4	33587.2	34086.1	34545.7	35048.7

Źródło: www.ins.nat.tn (ostatni odczyt 22.04.2010r)

Zgodnie z tabelą nr 10 liczba udzielanych noclegów przez tunezyjskie obiekty hotelowe wykazuje tendencję rosnącą. W 2008 udzielono 35048700 noclegów, o 4384300 więcej niż cztery lata wcześniej. Najwięcej noclegów w latach 2004 – 2008 udzieliły hotele o standardzie czterech gwiazdek, a w 2008 roku było 15113500 noclegów. Turyści prawie równie chętnie wybierali obiekty trzygwiazdkowe, które w roku 2008 udzieliły 11511900 noclegów. Kolejno na trzecim miejscu plasują się hotele pięciogwiazdkowe, dwugwiazdkowe i jako cieszące się najmniejszym zainteresowaniem hotele jednogwiazdkowe. Jeśli chodzi o obiekty niesklasyfikowane, to prym wiodą wioski wakacyjne, które udzielają rocznie więcej noclegów niż hotele jednogwiazdkowe lecz mniej niż hotele dwugwiazdkowe.

Tabela nr 11: Pojemność hotelowa ze względu na region (w tysiącach łóżek) w latach 2004 - 2008

Year	2004	2005	2006	2007	2008
Tunis-Zaghouan	22.6	23.5	23.2	23.4	23.5
Nabeul-Hammamet	44.8	45.3	45.6	44.6	44.6
Sousse-Kairouan	39.3	39.0	39.2	39.7	40.3
Yasmine Hammamet	14.0	15.1	15.7	18.0	18.3
Monastir-Skaness	24.8	24.7	25.1	25.3	25.4
Mahdia - Sfax	11.6	12.0	12.3	12.6	13.2
Jerba-Zarzis-Gabès	49.6	49.7	50.0	50.6	51.6

Gafsa-Tozeur	10.5	10.9	11.0	11.2	11.2
Sbeitla -Kassrine	0.5	0.6	0.5	0.6	0.6
Bizerte-Bèja	2.8	2.8	3.1	3.1	3.2
Tabarka-Ain Draham	5.3	6.1	6.1	6.7	6.7
Total	226.2	229.8	231.8	235.7	238.5

Źródło: www.ins.nat.tn (ostatni odczyt 22.04.2010r)

Tabela nr 11 ukazuje dane dotyczące ilości miejsc noclegowych w hotelach danch regionów Tunezji. Okazuje się, iż największa pojemność bazy noclegowej występuje w rejonie Jerba-Zarzis-Gabès. Ilość łóżek tam dostępnych wzrosła z 49600 do 51600 w latach 2004 – 2008. Bardzo dużą ilością miejsc noclegowych dysponują także regiony Nabeul-Hammamet oraz Sousse-Kairouan. Są to zarazem miejsca przyjmujące najwięcej turystów zza granicy. Najmniejszą ilością łóżek hotelowych może pochwalić się rejon Sbeitla –Kassrine z pół tysiącem miejsc noclegowych. W sumie w całej Tunezji w roku 2008 było dostępnych 238500 łóżek hotelowych.

10. Dochody z turystyki przyjazdowej

Finansowa strona turystyki przyjazdowej jest niewątpliwie ważnym czynnikiem w analizie rynku turystycznego tak Tunezji jak i innych krajów. Coroczne przychody z turystyki zostały przedstawione w przeliczeniu na jeden nocleg oraz na jedno łóżko. Postanowiłam przedstawić jednak nie tylko przychody, ale także, dla porównania, ilość pieniędzy, jaka jest w branżę turystyczną inwestowana.

Tabela nr 12: Inwestycje na turystykę w latach 2004 – 2008 (w milionach dinarów)

Year	Value
2008	253.6
2007	213.2
2006	204.6
2005	246.2
2004	288.2

Źródło: www.ins.nat.tn (ostatni odczyt 23.04.2010r)

Analizując dochody z turystyki przyjazdowej w Tunezji należy zacząć od tego, ile pieniędzy rząd tego kraju przeznacza na inwestycje na tym polu. Zgodnie z danymi pochodzącymi z tabeli nr 12 średnie roczne wydatki na turystykę w Tunezji w latach 2004 – 2008 wyniosły 241.16 mln dinarów tunezyjskich. Najwięcej, bo aż 288.2 mln dinarów wyłożono w 2004 roku, najmniej, 204.6 mln dinarów w roku 2006.

Tabela nr 13: Wpływy w obcej walucie w latach 2004 – 2008 (w milionach dinarów)

Year	Value
2008	3390.2
2007	3077.3
2006	2825.2
2005	2611.0
2004	2290.0

Źródło: www.ins.nat.tn (ostatni odczyt 23.04.2010r)

Z danych zawartych w tabeli nr 13 jednoznacznie wynika, iż wpływy z turystyki systematycznie rosły w latach 2004 do 2008. W 2004 roku wynosiły 2290mln dinarów, a już cztery lata później 3390.2mln dinarów, więc o 1100.2mln dinarów. Ciekawym zjawiskiem jest, iż analizowana wcześniej tabela nr 12 wykazała, iż przez te same cztery lata nakłady na turystykę były bardzo podobne. Mimo braku zwiększania inwestycji dochody z turystyki stale rosły, co może świadczyć o tym, iż pieniądze zostały wydane racjonalnie i sprawiły, iż do Tunezji trafiało coraz więcej dewiz.

Tabela nr 14: Wpływy w przeliczeniu na jeden nocleg (w dinarach) w latach 2004 - 2008

Year	Value
2008	96.7
2007	89.1
2006	82.9
2005	77.7
2004	74.7

Źródło: www.ins.nat.tn (ostatni odczyt 23.04.2010r)

Wpływy z turystyki w przeliczeniu na jeden nocleg w latach 2004 – 2008 systematycznie wzrastały, co wynika z danych zawartych w tabeli nr 14. W roku 2004 wynosiły średnio 74.7 dinara, a już w roku 2008 96.7 dinara. Wynika z tego, iż przez cztery lata dochody te wzrosły o 22 dinary w przeliczeniu na dobę. Może być to wynikiem podnoszenia standardu obiektów hotelarskich jakie miało miejsce w tych latach zgodnie z danymi zawartymi w tabeli nr 13. Nie wykluczone jednak, iż zwiększone zainteresowanie krajem spowodowało podwyższenie cen bez względu na zmianę jakości oferowanych usług.

Tabela nr 15: Wpływy w przeliczeniu na jedno łóżko (w dinarach) w latach 2004 - 2008

Year	Value
2008	14211.8
2007	13054.5
2006	12186.1
2005	11360.2
2004	10125.9

Źródło: www.ins.nat.tn (ostatni odczyt 23.04.2010r)

Tabela nr 15 przedstawia dane dotyczące wpływów z turystyki w przeliczeniu na jedno łóżko. Wynika z nich, iż podobnie jak w przeliczeniu na jeden nocleg dochody od roku 2004 do 2008 systematycznie rosły. W roku 2004 wyniosły one 10125.9 dinarów a już cztery lata później jedno łóżko przynosiło rocznie dochód rzędu 14211.8 dinarów. Z krótkich obliczeń wynika, iż jest to zmiana o 4085.9 dinarów na korzyść Tunezji.

Rozdział III – Rynek emisji turystycznej

1. Turystyka zagraniczna Tunezyjczyków

Turystyka zagraniczna Tunezyjczyków z pewnością nie jest zjawiskiem bardzo powszechnym i brakuje dokładnych i aktualnych na ten temat. Z dostępnych źródeł wyodrębniłam miejsca, w jakie najczęściej udają się Tunezyjczycy na wypoczynek, środki transportu, jakie preferują, oraz ciekawe informacje dotyczące studiowania młodych Tunezyjczyków za granicą.

Tabela nr 16: Roczne podsumowanie wyjazdów tunezyjskich turystów ze względu na kraj docelowy (w tysiącach) w latach 2004 – 2008

Pays de destination	2004	2005	2006	Oct 2007 à Dec 2008
Allemagne	15.7	15.7	18.9	18.6
Autriche	1.2	1.1	1.1	1.8
Belgique	4.3	3.9	4.6	5.9
Espagne	4.1	5.2	4.7	7.3
France	79.7	115.4	118.9	148.9
Hollande	1.5	1.5	1.3	1.4
Italie	22.2	25.6	27.2	34.6
Royaume Uni + Irlande	4.1	4.1	4.0	5.9
Suède	0.5	0.6	0.6	0.1
Suisse	5.9	5.8	6.0	8.8
Turquie	25.4	23.7	18.0	24.2
Autres Pays d'Europe	4.7	7.4	5.3	4.3
Algérie	105.3	131.0	118.1	178.8
Arabie Saoudite	37.1	43.8	42.1	53.6
Egypte	10.1	10.5	11.0	16.3
Emirats Arabes Unis	5.5	4.5	3.8	13.6
Jordanie	4.1	3.4	3.6	3.4
Libye	1,261.2	1,123.8	1,151.9	2,194.1

Maroc	17.0	17.0	19.7	29.9
Mauritanie	1.0	1.0	1.1	2.0
Syrie	5.8	4.7	3.6	5.6
Autres Pays Arabes	2.3	1.3	7.0	10.5
Autres Pays	3.5	3.4	3.1	6.3
Total	1,622.2	1,554.4	1,575.6	2,775.9

Źródło: www.carim.org (ostatni odczyt 24.04.2010)

W tabeli nr 16 zostały przedstawione dane dotyczące ilości zagranicznych wyjazdów turystów z Tunezji oraz destynacje które wybierali w latach 2004 - 2008. Suma wszystkich wyjazdów Tunezyjczyków oscylują w granicach 1550000 rocznie. Podróżują głównie do krajów sąsiednich oraz afrykańskich. Palmę pierwszeństwa jeśli chodzi o wszystkie wyjazdy w tych latach dzierży Libia z 1261200 odwiedzinami, popularna jest także Algieria. Jeśli chodzi o kraje sąsiedzkie, oprócz bliskości, nie bez znaczenia jest też z pewnością turystyka handlowa. Kolejne kraje licznie odwiedzane przez Tunezyjczyków to chociażby Francja czy Włochy. Popularność Francji może być podyktowana tym, iż wielu Tunezyjczyków zna język francuski.

Tabela nr 17: Miesięczne wyjazdy mieszkańców Tunezji według środka transportu (2005)

Miesiąc:	Droga powietrzna	Droga lądowa	Droga morska	Razem
STYCZEŃ	36657	98432	253	135342
LUTY	21906	107401	527	129834
MARZEC	29222	129250	821	159293
KWIECIEŃ	26594	117215	714	144523
MAJ	25005	119538	913	145456
CZERWIEC	25731	117980	1364	145075
LIPIEC	27435	122616	1594	151645
SIERPIEŃ	39210	95811	1225	136246
WRZESIEŃ	31678	76125	281	108084
PAŹDZIERNIK	28902	94882	346	124130
LISTOPAD	23762	69150	392	93304
GRUDZIEŃ	31292	97463	1301	130056
RAZEM	347394	1245863	9731	1602988

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.carim.org (ostatni odczyt: 24.04.2010)

Analizując środki transportu jakie wybierają turyści z Tunezji zgodnie z danymi zawartymi w tabeli nr 17 można szybko zauważyć, iż głównie wybierają podróż drogą lądową. Taki sposób podróżowania wybrało w 2005 roku 1245863 osób, więc kilkakrotnie więcej niż np transport samolotem. Może to wskazywać na fakt, iż w większości Tunezyjczycy podróżują do miejsc nieodległych, osiągalnych drogą lądową.

Tabela nr 18: Tunezyjscy studenci za granicą ze względu na miejsce docelowe w latach 2004 - 2008

Pays d'accueil	2004	2005	2006	2007	2008
Allemagne	2,007	3,336	3,073	4,359	6,255
Royaume Unit + Irlande	223	192	192	51	26
Belgique	2,867	2,867	2,452	2,468	2,740
France	26,094	28,876	28,257	23,876	25,153
Russie + Ukraine	1,476	1,697	1,697	1,996	1,285
Suisse	327	230	340	432	300
Maroc	260	286	270	158	170
Syrie	85	75	75	206	204
Canada	5,054	2,975	2,975	511	3,145
Etats-Unis	1,195	1,227	1,227	1,501	1,562
Autres Pays	2,446	2,717	2,786	4,057	4,406
Total	42,034	44,478	43,326	39,615	45,246

Źródło: www.ote.nat.tn (ostatni odczyt: 24.04.2010)

Oprócz typowej turystyki, wielu turystów wyjeżdża w celu studiowania za granicą, co sugeruje tabela nr 18. Liczba takich osób wzrosła z 42,034 w roku 2004 do 45,246 cztery lata później. W skali światowej nie są to jednak wyniki oszałamiające. Jeśli chodzi o wybór kraju docelowego okazuje się, iż największym zainteresowaniem cieszy się Francja. Może być to spowodowane znajomością języka francuskiego przez większość obywateli

Tunezji. Liczba studentów wyjeżdżających do Francji w roku 2008 wyniosła ponad 25000 osób.

Oprócz nauki, ważnym celem turystyki Tunezyjczyków są motywy religijne. Większość mieszkańców tego kraju wyznaje Islam, więc można mówić tu o turystyce pielgrzymkowej. Miejscami, do których podróżują Tunezyjczycy to Kairhouan, będący świętym miejscem Islamu, czy oczywiście Jerozolima.

2. Turystyka krajowa Tunezyjczyków

Niestety niezwykle szczątkowe informacje można znaleźć na temat turystyki krajowej Tunezyjczyków. Na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego Tunezji niestety nie są zamieszczone dane dotyczące tej sfery życia mieszkańców tego kraju, a duża większość statystyk dotyczy turystyki przyjazdowej. Mają na to wpływ różne czynniki. Tunezja ciągle postrzegana jest jako kraj recepcji turystycznej. Przyjazdy do Tunezji obywateli innych krajów znacznie przewyższają wyjazdy mieszkańców tego kraju. Na ten fakt ma też wpływ poziom życia ludności. Niestety Tunezja ciągle boryka się z problemami finansowymi, biedą, bezrobociem a nawet analfabetyzmem. Poniżej przedstawiam dane, które udało mi się wyszukać na temat turystyki krajowej Tunezyjczyków.

Tabela nr 19: Ilość dób hotelowych wykupionych w Tunezji ze względu na pochodzenie turystów (rezydenci i nie-rezydenci) w latach 2004 – 2008 (w tysiącach)

Year	2004	2005	2006	2007	2008
I NON-RESIDENTS' NIGHTS	30664.5	33587.2	34086.1	34545.7	35048.7
II RESIDENT'S NIGHTS – (Tunisians)	2778.0	2684.2	2719.2	2784.7	3009.2
Total (I+II)	33486.8	36309.8	36840.1	37360.7	38112.3

Źródło: www.ins.nat.tn (ostatni odczyt 21.04.2010r)

Tabela nr 19 przedstawia zestawienie dób hotelowych w ciągu lat 2004 do 2008 ze względu na to, czy turyści nocujący w Tunezji pochodzili z tegoż kraju czy może byli obcokrajowcami. Dane pokazują, iż w roku 2004, 2778000 z całkowitej ilości 33486800 dób hotelowych wykupionych w Tunezji było przez mieszkańców tego kraju. Stanowi to nieco ponad 8% całości. Przez kolejne lata liczba noclegów Tunezyjczyków w obiektach noclegowych w Tunezji utrzymywała się na stabilnym poziomie, by w 2008 roku nieznacznie wzrosnąć. Jeśli jednak obliczyć procent noclegów, jakie były przez nich wykupione w porównaniu do obcokrajowców okaże się, że ich udział w 2008 nieznacznie zmalał do 7.8%. Okazuje się że rosnąca liczba turystów zza granicy nie jest równoznaczna z rozwojem turystyki krajowej. Prawdopodobnie wysoki poziom cen z centrach turystycznych odstrasza ubogie w większości społeczeństwo i nie korzystają oni w większym stopniu z usług obiektów noclegowych.

Tabela nr 20: Struktura wydatków gospodarstw tunezyjskich – przekrój przez lata 1985-2005 (w procentach)

Year:	1985	1990	1995	2000	2005
Nutrition	39.0	40.0	37.7	38.0	34.8
Housing	27.7	22.0	22.2	21.5	22.8
Apparel	6.0	10.2	11.8	11.1	8.8
Hygiene and treatment	7.0	8.7	9.6	10.0	10.3
Transport	9.0	7.7	7.8	8.6	10.7
Telecommunication		0.5	0.9	1.1	3.7
Education	8.9	2.3	2.7	2.9	2.8
Culture and entertainment		6.2	6.2	5.8	5.6
Other expenditures	2.4	2.4	1.1	1.0	0.5
Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Źródło: www.ins.nat.tn (ostatni odczyt 21.04.2010r)

W tabeli nr 20 zamieszczone zostały dane dotyczące procentowego udziału wydatków statystycznej tunezyjskiej rodziny. Nie znalazły się one tu przypadkowo, ponieważ ukazują, dlaczego tak mały procent Tunezyjczyków podróżuje. Analizując najnowsze badania, czyli z roku 2005 łatwo można zauważyć, iż pieniądze Tunezyjczyków w największej mierze wydawane są na jedzenie (aż 34.8%) co świadczy i niskim poziomie życia mieszkańców tego kraju. Wydatki na kulturę i rozrywkę wyniosły zaś jedynie 5.6%.

To niewiele w porównaniu o innych narodowości. Wydatki na turystykę można zapewne znaleźć w podpunkcie „Other expenditures” czyli „inne wydatki”. Na cele nieujęte w tabeli Tunezyjczycy wydali w 2005 tylko pół procenta swoich pieniędzy. Okazuje się że wyjazdy turystyczne zupełnie nie są popularne wśród tego narodu. Tłumaczy to znikomą ilość badań na temat turystyki wśród mieszkańców Tunezji. Ta forma spędzania wolnego czasu po prostu nie jest wśród nich popularna. Można przypuszczać, iż największy wpływ ma na to niewielka zasobność portfeli tych osób.

Rozdział IV – Znaczenie rynku turystycznego dla Polski

W rozdziale tym mam zamiar udowodnić, iż przyjazdy Tunezyjczyków do Polski mają bardzo niewielki wpływ dla Polski. Poniżej przytoczone zostały świadczące o tym liczby. Dalsza część rozdziału dotyczy przyjazdów do Polski w ogóle, ponieważ nie badania dotyczące samych Tunezyjczyków nie są prowadzone i nie są dostępne nawet dane archiwalne.

Tabela nr 21: Przyjazdy do Polski Tunezyjczyków (w tysiącach) w latach 1999 - 2007

kraj	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Tunezja	1.0	1.4	1.0	1.0	1.3	1.3	1.6	1.9	2.1

Źródło: www.stat.gov.pl (ostatni odczyt:29.04.2010)

Jak łatwo można zauważyć, patrząc na tabelę nr przedstawiającą przyjazdy Tunezyjczyków do Polski w latach 1999 - 2007, jest to zjawisko raczej marginalne. W 1999 roku do Polski przyjechało zaledwie tysiąc Tunezyjczyków. Liczba ta nieco rosła przez podane lata, w roku 2004 było to już 1400 osób, w roku 2005 1600 osób, w 2006 1900 osób by w 2007 roku osiągnąć najwyższą wartość 2100 osób. Jedyny spadek zainteresowania Polską nastąpił w latach 2001 oraz 2002, gdzie liczba odwiedzających nasz kraj Tunezyjczyków spadła do poziomu z roku 1999, czyli 1000 osób. Mogło to być spowodowane atakiem terrorystycznym na World Trade Center, który skutkowało zwiększeniem kontroli na lotniskach oraz spowodował ogólny spadek klientów linii lotniczych. Mniemając, iż większość Tunezyjczyków właśnie samolotem dostaje się do Polski, mógł być to czynnik mający duże znaczenie na tym polu. Jednak nawet liczba turystów tunezyjskich z 2007 roku jest liczbą bardzo niewielką i nie mającą szczególnego znaczenia dla rynku turystycznego Polski. Dlatego też próżno szukać na stronach internetowych, zarazem Polski jak i Tunezji, danych na ten temat. Badania na temat przyjazdów Tunezyjczyków do Polski po prostu nie są w ogóle prowadzone. Nie wiadomo jakie są cele podróży, długość pobytu czy baza noclegowa wybierana przez

Tunezyjczyków przyjeżdżających do Polski. Aby jednak nie omijać tego tematu, postanowiłam te informacje choć trochę przybliżyć korzystając z danych na temat krajów zamorskich. Ponieważ Tunezja jest jednym z nich, dalsza analiza dotyczyć będzie tego kraju jako jednego z krajów zamorskich.

Tabela nr 22: Cele przyjazdów turystów do Polski w roku 2009 (w procentach)

	Ogółem	Niemcy	Stare kraje UE (bez Niemiec)	Nowe kraje UE	Rosja, Białoruś, Ukraina	Główne zamorskie
Sprawy zawodowe lub służbowe	28	23	25	28	35	24
Wakacje, zwiedzanie kraju, wypoczynek	23	26	34	20	11	34
Odwiedziny u krewnych lub znajomych	18	26	21	10	11	26
Tranzyt	11	6	3	27	14	2
Zakupy	5	2	1	1	17	0
Odwiedziny miejsca pochodzenia	3	4	3	1	1	6
Cel zdrowotny	2	4	2	1	0	1
Prywatny przyjazd szkoleniowy	2	2	2	2	1	2
Cele religijne	2	2	2	0	1	0
Podjęcie dorywczej pracy	1	0	0	2	3	0
Inne cele	5	5	7	8	6	5

Źródło: www.intur.com.pl (ostatni odczyt 29.04.2010r)

Jeśli chodzi o tematykę motywacji podejmowania wyjazdów do Polski, z danych tabeli nr 22 wynika, iż turyści zamorscy głównie przyjeżdżają w celach wypoczynkowych.

Dane Instytutu Turystyki podają, iż w celu wypoczynkowym przyjeżdża do Polski 34% turystów z krajów zamorskich, w tym z Tunezji. Dużą rolę odgrywają odwiedziny u znajomych, stanowiące 26% wszystkich przyjazdów tychże turystów oraz sprawy służbowe i zawodowe (24% osób). Nie było osób, które przyjechały w celach religijnych, podjęcia dorywczej pracy ani zakupów. Spowodowane było to najprawdopodobniej dużą odległością od Polski. Te bowiem cele zadeklarowały głównie osoby mieszkające w krajach sąsiednich, takich jak Białoruś, Ukraina.

Tabela nr 23: Rodzaje przyjazdów służbowych w roku 2009 (w procentach):

	Ogółem	Niemcy	Stare kraje UE (bez Niemiec)	Nowe kraje UE	Rosja, Białoruś, Ukraina	Główne zamorskie
Udział w targach i wystawach	7	8	8	10	2	11
Udział w kongresie, konferencji	8	11	15	4	2	20
Samodzielne interesy	27	28	24	11	43	29
Interesy w imieniu firmy	26	28	34	23	22	30
Transport	21	18	9	37	17	0
Inne służbowe	11	7	10	15	14	10

Źródło: www.intur.com (ostatni odczyt 29.04.2010r)

Jeśli przyjrzeć się bliżej samym wyjazdom służbowym, które stanowią trzeci z kolei cel przyjazdu do Polski wskazywany przez turystów zamorskich, możemy zauważyć, iż największa ilość osób przyjeżdża w imieniu firmy (30% badanych). Tuż za tymi osobami plasują się osoby odwiedzające Polskę w samodzielnych interesach (29%). Według tabeli nr 23 także udział w bankiecie lub konferencji był znaczącym powodem do odwiedzin Polski. Taką odpowiedź udzieliło aż 20% pytanych i jest to rzecz zasługująca na podkreślenie, ponieważ w stosunku do ogółu badanych turystów z wszystkich krajów (8%)

jest to procent bardzo duży. Również udział w targach i wystawach turystów z krajów zamorskich jest celem wskazywanym statystycznie częściej przez turystów zamorskich niż przez ogół osób odwiedzających Polskę z krajów sąsiednich oraz Unii Europejskiej. Jedynie cel taki jak transport nie pojawił się w odpowiedziach turystów zamorskich, prawdopodobnie znowu ze względu na odległość od Polski. Transport miał największe znaczenie dla turystów z Niemiec, Rosji, Białorusi i Ukrainy oraz nowych krajów UE.

Tabela nr 24: Średnia długość pobytu turystów w Polsce w roku 2009

	Ogółem	Niemcy	Stare kraje UE (bez Niemiec)	Nowe kraje UE	Rosja, Białoruś, Ukraina	Główne zamorskie
1 do 3 noclegów	62	59	32	85	86	27
4 do 7 noclegów	25	29	43	13	10	27
8 do 28 noclegów	12	12	25	2	3	43
Ponad 4 tyg.	1	0	0	0	1	3
Średnia liczba noclegów	4,0	4,0	6,1	2,1	2,5	8,7

Źródło: www.intur.com.pl (ostatni odczyt 29.04.2010r)

Tabela nr 24 przedstawia średnią długość pobytu turystów w Polsce. Przede wszystkim uwagę przykuwają wartości przedstawiona na dole tabeli, a mianowicie średnia liczba noclegów. W przypadku krajów zamorskich widać znaczną przewagę liczby noclegów nad innymi krajami przedstawionymi w tabeli. Turyści z krajów zamorskich średnio spędzają w Polsce prawie 9 noclegów, co stanowi ponad dwukrotnie większą liczbę od średniej dla osób odwiedzających Polskę. Szczególnie kontrast zaznaczył się między turystami ze wschodu – oni średnio spędzają w Polsce zaledwie 2 noclegi. Przyjrzyjmy się bardziej szczegółowo długości pobytów. Krótkie pobyty (1 do 3 noclegów oraz 4 do 7 noclegów) otrzymały odpowiednio po 27% odpowiedzi. Jest to znacznie mniej niż niż turyści z nowych krajów UE oraz ze wschodu, którzy w ok. 85% spędzili w Polsce

1 do 3 noclegów. Jeśli zaś chodzi o długość pobytu od 8 do 28 dni turyści zamorscy wiedzą już zdecydowanie prym, daleko zostawiając w tyle np. Niemców, którzy zdecydowali się na taki długi wyjazd tylko w 12%. Ponad 4 tygodnie zostało tylko 3% turystów z krajów zamorskich, w tym Tunezyjczyków i jest to praktycznie jedyna grupa turystów która w ogóle się na taki długi pobyt zdecydowała. Znacznie dłuższą średnią długość pobytu niż reszta osób odwiedzających Polskę turyści z krajów zamorskich zadeklarowali przede wszystkim ze względu na to, iż przyjeżdżając do tak odległego kraju znacznie sensowniej jest zostać trochę dłużej i zobaczyć tak dużo, jak to tylko jest możliwe. Prawdopodobnie dla wielu z nich jest to jedyna taka okazja w życiu.

Tabela nr 25: Baza noclegowa wybierana przez turystów odwiedzających Polskę w roku 2009 (w procentach)

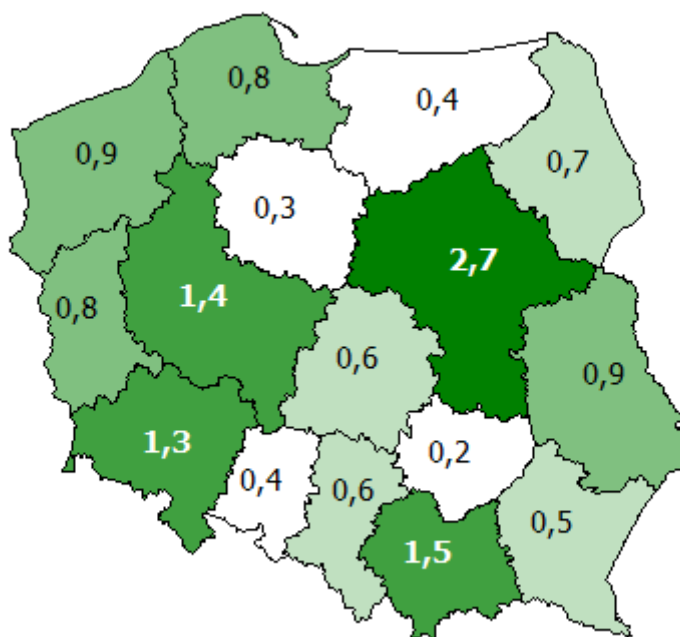
	Ogół em	Niemcy	Stare kraje UE (bez Niemiec)	Nowe kraje UE	Rosja, Białoruś, Ukraina	Główne zamorskie
Hotele, motele	46	43	56	41	38	66
U rodziny, znajomych	23	28	25	14	23	30
Pensjonaty	11	15	13	7	4	9
Kwatery prywatne	6	6	4	6	12	0
Kemping	2	3	1	3	3	0
Letnie domy	2	2	2	1	1	0
Inne miejsca noclegów	14	7	3	29	23	0

Źródło: www.intur.com.pl (ostatni odczyt 29.04.2010r)

Turyści z krajów zamorskich, według danych zawartych na stronie internetowej Instytutu Turystyki, aż w 66% korzystają z hoteli oraz moteli. Jest to największy procent takich odpowiedzi w stosunku do wszystkich badanych turystów z różnych krajów. Nawet Niemcy, będący zamożnymi obywatelami, korzystają z tej bazy w mniejszym stopniu, a mianowicie w 43%. Duży udział w ogólnej liczbie noclegów w Polsce mają wśród turystów zamorskich te realizowane u rodziny i znajomych. To aż 30%, o kilka procent

więcej niż wykazuje średnia dotycząca turystów z wszystkich krajów. Nocleg w pensjonacie zadeklarowało 9% wszystkich turystów z krajów zamorskich. Żaden z nich nie skorzystał jednak z noclegów w miejscach takich jak: kwatery prywatne (dominacja turystów ze wchodu), kemping, letnie domy oraz inne. Przyczyną może być fakt, iż osoby przybywające z odległych części globu nie znają lokalnych obiektów hotelarskich i wybierają te sieci hoteli, które są im znane i z usług których korzystają w podróżach do różnych krajów. Oczywiście, jeśli mają możliwość, korzystają również licznie z noclegów u rodziny u znajomych i krewnych, co może również stanowić cel podróży sam w sobie.

Rysunek nr 6: Województwa odwiedzane przez turystów zagranicznych w 2009 roku (w milionach)

Źródło: www.intur.com.pl (ostatni odczyt 29.04.2010r)

Rysunek nr 6 pokazuje województwa szczególnie chętnie odwiedzane przez turystów zza granicy w roku 2009. Zaznaczone są one ciemniejszym kolorem. Wśród najpopularniejszych województw w Polsce znalazły się: mazowieckie (2700000 osób), małopolskie (1500000 osób) oraz wielkopolskie (1400000 osób). Te informacje nie dziwią, ponieważ duże miasta takie jak Warszawa, Kraków czy Poznań zawsze przyciągają turystów. Dodatkowo uwagę osób odwiedzających Polskę przyciągają parki narodowe,

takie jak Kampinoski czy Tatrzański oraz miejsca umieszczone na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO, jak np. Wieliczka czy Kalwaria Zebrzydowska. Najmniejszym zainteresowaniem turystów w roku 2009 cieszyły się cztery województwa: opolskie, świętokrzyskie, kujawsko-pomorskie oraz warmińsko-mazurskie. Liczba osób które odwiedziły te strony w roku 2009 nie przekroczyła w żadnym z przypadków nawet pół miliona. Może to być spowodowane zarówno słabo wykształconą infrastrukturą turystyczną jak i brakiem lub niedostatkami promocji tych województw i ich walorów za granicą.

Zakończenie

Wnikliwa analiza danych, statystyk oraz tabel dotyczących rynku turystycznego Tunezji pozwoliła na uzyskanie szerszego obrazu dotyczącego tej kwestii. Okazuje się, iż zainteresowanie turystów zagranicznych Tunezją nie jest przypadkowe. Kraj ten oprócz tego, iż oferuje niezliczone atrakcje turystyczne oraz piękne, egzotyczne krajobrazy, jest także na recepcję gości bardzo dobrze przygotowany. Analiza danych statystycznych wykazała, iż rocznie Tunezję odwiedza około 7 milionów turystów zza granicy, głównie są to Francuzi oraz Niemcy. Większość z nich kieruje się w rejon wyspy Dżerby oraz okolice Sousse i Hammamet. Deklarowany cel podróży to zwykle odpoczynek i rekreacja na wybrzeżu. Właśnie te miejsca są dla realizacji tego celu najlepsze, z pięknymi piaszczystymi plażami i przejrzystym morzem. Większość turystów zagranicznych przylatuje samolotem i Tunezja jest na to bardzo dobrze przygotowana, posiada kilka lotniczych portów międzynarodowych oraz własne linie lotnicze. Przeciętny turysta odwiedzający ten kraj zostaje na 5 – 6 noclegów i korzysta z jednego z 230 tysięcy miejsc noclegowych oferowanych przez obiekty każdego rodzaju i kategorii. Największą sympatią odwiedzających cieszą się jednak hotele 3- i 4-gwiazdkowe, często mający własny basen. Coraz większą popularnością cieszą się także obiekty oferujące szeroki wachlarz usług SPA oraz z salami konferencyjnymi, kongresowymi czy też z polami golfowymi. Dbłość o turystów skutkuje wymiernymi efektami ekonomicznymi. Średnie roczne wydatki na turystykę w Tunezji w latach 2004 – 2008 wyniosły ok. 241 mln dinarów tunezyjskich, natomiast wpływy z tego samego tytułu wyniosły w tych samych latach aż 2838 mln dinarów tunezyjskich. Można więc śmiało pokusić się o stwierdzenie, iż każdy dinar wydany na turystykę zwrócił się kilkakrotnie. Dla przybliżenia wielkości podanych sum trzeba dodać, iż kurs dinara tunezyjskiego na dzień 23.04.2010r wynosił ok. 2,12 złotego polskiego.

Jeśli mówimy o rynku turystycznym Tunezji to głównie o rynku recepcji turystycznej. To ta strona medalu ma realne znaczenie w gospodarce tego kraju ale też jeśli chodzi o życie codzienne Tunezyjczyków, wielu z nich bowiem pracuje właśnie w sektorze turystyki, czy to w hotelach, czy też w lokalnych biurach podróży i muzeach. W

mniejszym stopniu na życie Tunezyjczyków wpływ mają wyjazdy krajowe i zagraniczne. Jest to zjawisko wręcz marginalne, na temat którego próżno szukać wnikliwych badań oraz analiz, nawet na stronach internetowych Głównego Instytutu Turystyki Tunezji. Średnio rocznie w latach 2004 – 2008 za granice Tunezji wyjechało tylko 1.5 mln z 10 mln mieszkańców tego kraju. Głównie kierują się oni do krajów sąsiednich i afrykańskich, takich jak Libia czy Algieria. Mogą tu mieć duże znaczenie zakupy czy odwiedziny u krewnych i znajomych. Prawie raz więcej Tunezyjczyków wyjechało w tych latach w podróż po własnym kraju, czego dowodzą statystyki dotyczące ilości miejsc noclegowych wykupywanych przez turystów w ośrodkach recepcji turystycznej. Badania dowodzą jednak, że jeśli wziąć pod uwagę strukturę wydatków statystycznego gospodarstwa domowego Tunezyjczyków, turystyka znajduje się razem z wydatkami na kulturę i rozrywkę na przysłowiowym „szarym końcu” i z różnych powodów nie zajmuje ważnego miejsca życiu tych ludzi.

Jeśli można powiedzieć, iż rynek emisji turystycznej jest zjawiskiem rzadkim i raczej marginalnym w porównaniu do rynku recepcji turystycznej Tunezji, to przyjazdy turystów tunezyjskich do Polski są prawdziwym ewenementem. Najnowsze dane, jakie można znaleźć na ten temat pokazują, iż w 2007 do roku do Polski przyjechało jedynie 2100 obywateli tego kraju. Wprawdzie co roku ta liczba nieznacznie się zwiększa, jednak ciągle są to liczby nie mające praktycznie żadnego znaczenia dla rynku turystycznego Polski. Z tego też powodu niemożliwym jest znalezienie danych na temat celów podróży, długości pobytu czy też wyboru bazy noclegowej Tunezyjczyków. Być może za kilka lat zjawisko to stanie się bardziej rozpowszechnione, a my będziemy mogli przyjrzeć się bliżej ich przyjazdom i zanalizować równie dokładnie i starannie jak dziś analizować można rynek recepcji turystycznej ich kraju.

Bibliografia

1. Kobus K. „Tunezja. Podróże bez granic, 2008, Carta Blanca
2. Kruczek Z. „Kraje pozaeuropejskie: Zarys geografii turystycznej”, 2006, Proksenia
3. Praca zbiorowa „Tunezja” 2008, Berlitz
4. Rudnicki B. „Podróże marzeń – Tunezja”, 2005, Gazeta Wyborcza
5. Rynek podróży nr 3 „Polacy w Tunezji” 2009
6. Schetar D. “Tunezja”, 2009, Marco Polo
7. Tourism Highlights 2009, UNWTO

8. www.aleksander.pl
9. www.africa.upenn.edu
10. www.carim.org
11. www.cies.org
12. www.cometotunisia.co.uk
13. www.globtroter.info
14. www.ins.nat.tn
15. www.intur.com.pl
16. www.tunisie-statistiques.tn
17. www.ote.nat.tn
18. www.stat.gov.pl
19. www.skarby-swiata.pl
20. www.unwto.ogr
21. www.tunezja.pl
22. www.etunezja.pl
23. www.tunezja.org
24. www.tunezja.net.pl
25. www.tunezja.waw.pl

26. www.tunezja.national-geographic.pl
27. www.tourismtunisia.com
28. www.tunisiaonline.com
29. www.lonelyplanet.com
30. www.tourism-promotion.net
31. www.focusmm.com
32. www.magharebia.com
33. www.wikitravel.org

Spis rysunków

Rysunek nr 1: Tunezja

Rysunek nr 2: Flaga i godło Tunezji

Rysunek nr 3: Kartagina

Rysunek nr 4: El-Dżem

Rysunek nr 5: Matmata, dom Berberów

Rysunek nr 6: Województwa odwiedzane przez turystów zagranicznych w 2008 roku

Spis tabel

Tabela nr 1: Kraje świata przyjmujące najwięcej turystów zagranicznych w latach 2007 – 2009 (w milionach)

Tabela nr 2: Odwiedziny gości zza granicy miesięcznie w latach 2006 – 2010 (w tysiącach)

Tabela nr 3: Ilość dób hotelowych ze względu na narodowość w latach 2004 – 2008 (w tysiącach)

Tabela nr 4: Doby hotelowe miesięcznie (w tysiącach) w roku 2008

Tabela nr 5: Ilość noclegów wykupionych w zależności od regionu (w tysiącach) w latach 2004 - 2008

Tabela nr 6: Transport w Tunezji

Tabela nr 7: Średnia długość pobytu (w dniach)

Tabela nr 8: Średnie obłożenie bazy noclegowej(w procentach)

Tabela nr 9: Pojemność hotelowa w zależności od kategorii w latach 2004 – 2008 (w tysiącach łóżek)

Tabela nr 10: Ilość noclegów udzielonych turystom w zależności od kategorii w latach 2004 – 2008 (w tysiącach)

Tabela nr 11: Pojemność hotelowa ze względu na region (w tysiącach łóżek) w latach 2004 – 2008

Tabela nr 12: Inwestycje na turystykę w latach 2004 – 2008 (w milionach dinarów)

Tabela nr 13: Wpływy w obcej walucie w latach 2004 – 2008 (w milionach dinarów)

Tabela nr 14: Wpływy w przeliczeniu na jeden nocleg (w dinarach) w latach 2004 - 2008

Tabela nr 15: Wpływy w przeliczeniu na jedno łóżko (w dinarach) w latach 2004 - 2008

Tabela nr 16: Roczne podsumowanie wyjazdów tunezyjskich turystów ze względu na kraj docelowy (w tysiącach) w latach 2004 - 2008

Tabela nr 17: Miesięczne wyjazdy mieszkańców Tunezji według środka transportu w roku 2005

Tabela nr 18: Tunezyjscy studenci za granicą ze względu na miejsce docelowe w latach 2004 - 2008

Tabela nr 19: Ilość dób hotelowych wykupionych w Tunezji ze względu na pochodzenie turystów (rezydenci i nie-rezydenci) w latach 2004 – 2008 (w tysiącach)

Tabela nr 20: Struktura wydatków gospodarstw tunezyjskich – przekrój przez lata 1985-2005 (w procentach)

Tabela nr 21: Przyjazdy do Polski Tunezyjczyków (w tysiącach) w latach 1999 – 2007

Tabela nr 22: Cele przyjazdów turystów do Polski w roku 2009 (w procentach):

Tabela nr 23: Rodzaje przyjazdów służbowych w roku 2009 (w procentach):

Tabela nr 24: Średnia długość pobytu turystów w Polsce w 2009 roku

Tabela nr 25: Baza noclegowa wybierana przez turystów odwiedzających Polskę w roku 2009 (w procentach)

Wyrażam zgodę na opublikowanie wykonanej przeze mnie pracy na stronie AWF Kraków. Oświadczam, iż został on wykonany zgodnie z obowiązującymi zasadami i nie narusza niczyich praw autorskich.